

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

PIK LXXXVII. Ч. 269.

ДЖЕРЗІ СІТІ НЬЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го ГРУДНЯ 1980

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 27, 1980

No. 269. VOL. LXXXVII.

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Нью Йорку (212) 227-5250

КОМІТЕТ ДЛЯ ПРАВОПОРЯДКУ В УККА ВІДБУВ ЗУСТРІЧ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОЮ КОМІСІЄЮ

Нью Йорк, Н. Й. — Комітет для правопорядку в Українському Конгресовому Комітеті Америки відбув зустріч у п'ятницю, 12-го грудня, тут, з проф. д-ром Левом Добрянським і іншими членами спеціальної Комісії, яка була утворена з метою перевести переговори для нормалізації відносин в УККА і привернення знову єдності в цій організації українців у Америці.

Комітет для правопорядку в УККА складався з д-ра Івана О. Фліса (УНСоюз), Івана Олексина (УБС), д-ра Богдана Шебунчака (ОД-ВУ), м-ра Івана Рожанковського (СВА) і Романа Данилюка (Братство колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії).

Відбулися чергові наради сеньйорів УНСоюзу

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У п'ятницю, 5-го грудня ц. р., відбулися наради управи Об'єднання Сеньйорів УНС в приміщеннях Головного Уряду УНСоюзу в Джерзі Сіті.

Однією з важливіших точок цієї наради був розгляд нового плану, представленого головним президентом УНС д-ром Іваном Флісом, у справі будови Українського дому при Союзі, з якого могли б користуватися також сеньйори УНС. Цей новий план вимагав певного фінансового вкладу перед початком його реалізації (біля 10 відсотків вартості замовленого апартаменту) від покупців. Особи, зацікавлені будинком, повинні звертатися безпосередньо до Адміністрації Українського Народного Союзу у справі детальних інформацій про це.

Незалежно від цього нового проекту, УНС старатиметься далі реалізувати постанову 6-го з'їзду сеньйорів УНС і попередніх з'їздів у справі будови дому для сеньйорів при допомозі державних фондів, призначених для приміщення для старших громадян, які не мають достатніх фінансових засобів, самітних і без належної опіки.

Крім того головний представник УНСоюзу поновив

І. ПЕЛЕХ ВИСТУПИТЬ У РАДІОПЕРЕДАЧІ

Філадельфія, Па. — Піаністка Ірена Пелех виступить на програмі надавання музичною школою при Темпл університеті в середу, 7-го січня 1981 року, о 8:05 вечора на радіостанції 95.7 WFLN-FM. І. Пелех гратиме Муссорського, "Картинки з виставки", котрі були частиною її магістерського речиталю в квітні ц. р. Вона вже виступала на цій станції в жовтні з Сонатою Бетговена і балладою г-моль Шопена.

Буде показана телевізійна програма про українців

Філадельфія, Па. (У. М.). — Тут, для Філадельфії й околиць, в неділю 28-го грудня, на каналі 3 станції KYW, що є місцевим станцією телевізійної мережі АБС, на програмі "Сандей Магазін", яка триває перед обідом від 9:30 до 11-ої години ранку, буде принаймні 15-хвилинна або 20-хвилинна розмова про українців у Філадельфії.

Ця програма буде торкатися Студійного Осередку Української Культури при Менор Джуніор коледжі і пояснення давати Христа Іжак, директор цього осередку, та про Філадельфійський Український Культурно-Освітній Центр, що був недавно урочисто відкритий у цьому місті "Братньої любові". Про Центр даватиме пояснення Уляна Мазуркевич, голова відомого Комітету Оборони Національних і Людських Прав України.

Ця телевізійна програма про українців зроблена завдяки старанням У. Мазуркевич. У ній глядачі довідаються про працю для збереження української культури в музеї Менор коледжу, про цікаві і часто унікальні експонати українського народного мистецтва,

100,000 кубинців перебуває в Африці

Гавана, Куба. — Фідель Кастро закінчив другий конгрес Комуністичної партії Куби короткою, бо тільки двогодинною промовою. Головна промова його в часі цього конгресу тривала майже 12 годин. У своїй промові він повторив, що 100,000 кубинських вояків воювало в Анголі й Етіопії, але тієї проблеми він не буде дискутувати з ніким, тим паче з урядом ЗСА.

Зупинившись над відносинами ЗСА він заявив, що не має нічого проти покращення тих відносин за президентури Рональда Регена, але поки що вони пригладжуються й ніякої ініціативи по цій лінії виступати не будуть.

Однак остеріг ЗСА, що коли уряд Регена не домовиться з ним в деяких справах, а головне в справі еміграції, то тоді він знов відкриве для охочих емігрувати до ЗСА порт Марієль, звідки вже перед тим відбувся хаотичний масовий вихід кубинців до ЗСА, що завдало чимало клопотів ЗСА.

Погроза в цій справі, — між іншим Кастро забув, що від січня уряд перебере Реген, а його поступування в різних справах, а зокрема у відношенні до різних витівок Кастро будуть зовсім

У світі

У ДИПЛОМАТИЧНИХ РОЗМОВАХ, які відбувалися в Москві між норвезькою делегацією, очоленою міністром закордонних справ Норвегії Кнутом Фрідлендом, і радянською, очоленою Андреем Громико, норвезька делегація заатакувала Норвегію, закінчивши її ворожою постановою до ССРСР. Йдеться про дозвіл норвезького уряду створити на своїй території магазини зброї, які послужили б у потребі американській морській піхоті прибути і мати готові оборонні запаси на місці. Норвегці пояснили советським дипломатам, що це самозрозуміле й загально визнане право кожної країни забезпечити засоби оборони та обов'язок кожного уряду припиняти це. Однак, таке висноження не задовольнило росіян, які заявляли, що вони не мають ніяких агресивних намірів проти Норвегії, і вона не повинна підготувати оборони. Обидві сторони домовилися створити технічну комісію експертів, яка простудіює граничну лінію на морі Баренца між обидвома країнами. Справа в тому, що советські рибалки постійно пробують ловити рибу на водах, які належать Норвегії.

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ КНР англомовний щоденний офіційний китайський уряд "Піплс Делі" об'явив покійного Мао Дзедонга відповідальністю за події в часі великої пролетарської революції. Надрукувати й злочини, які сталися на тому етапі комуністичного режиму в КНР, є предметом розгляду теперішнього суду проти десяти обвинувачених, який добігає до кінця. Обвинувачення Мао відповідальності за того рода події вможливили судові виснести лагідніший присуд підсудним, мотивуючи тим, що вони виконували волю найвищого чинника. В тому самому щоденнику, підписано, що присуд підсудним узгодивши вимоги "революційної гуманності".

ОПОЗИЦІЙНІ ПАРТІЇ в Індії розпочали атаку проти Індіри Ганді і її уряду за безпідставні арешти лідерів і членів опозиційних партій. Вправді арештованих поступово звільняють, але, на думку опозиції, це тільки скріплює безпідставність переведених арештів. Опозиція вимагає негайного уступлення міністра А. Р. Антулія, який видав накази перевести арешти. В часі, коли відбувається дебата над цим, поліція і військо та спеціальні створені парамілітарні відділи переводять далі акції пацифікації в Ассамі. В зударях з населенням знову загинуло в провінції Ассаму шість людей, а багато було поранено.

ДО ПРОТЕСТІВ проти зарядження генерального секретаря Курта Вальдгайма, щоб два палестинські посадики відбули протестну гололодку в приміщеннях ООН, долучився також офіційний представник Ізраїля. Дотепер протестували тільки одиниці й групи, яких в часі їхніх гололодок і протестних виступів на терені ООН, або навіть у безпосередньому сусідстві з доручення Вальдгайма проганяли. Після офіційного протесту Студи Блюма, керівника представництва Ізраїля в Он, справа ця набрала значнішого розголосу. Вальдгайм оправдав своє поступування тим, що Рада Безпеки висловила була за поворотом видворення палестинських посадики. Деякі з протестуючих проти дозволу Вальдгайма жити приміщення ООН для протестної гололодки підкреслюють, що, коли вони протестували проти советської інвазії в Афганістані, їх проганяли, хоч не лише Рада Безпеки, але й Генеральна Асамблея проголосували вимогу до Москви, щоб вона відтнула свої війська з Афганістану. Подвійна мірка, застосована генеральним секретарем ООН, викликала загальне обурення.

В РЕСПУБЛІЦІ САЛЬВАДОР прийшов уже третій в цьому році режим. В понеділок, 22-го грудня, записався на президента республіки Хосе Наполеона Дуарте, а на віцепрезидента — полковника Хайме Абдула Гутерре. Обидва вони входили в склад хунти, яка до останніх днів керувала країною. Віцепрезидент Гутерре затримав також дотеперішній пост головного командира збройних сил Сальвадору. Обидва записавши підписали, що "доложать усіх зусиль, щоб забезпечити й зміцнити в Сальвадорі дорогу до миру й демократії". Таким зворотом у політиці Сальвадору дуже незадоволені ліві угруповування, які пов'язані з Кастро, лідером Куби, і Москвою. Вони розпочали збройну боротьбу, створили бойові відділи, які озброїли советською і кубинською зброєю, вишлюпили командирів і політруків, а тепер це все може вийти на марне.

„ХАРЧІ ПОВИННІ БУТИ НАШОЮ ЗБРОЄЮ”, — КАЖЕ ДЖОН Р. БЛОК

Вашингтон. — Новонайменований секретар Департаменту Сільського господарства Джон Р. Блок заявив на пресовій конференції, що харчові продукти, зокрема пшениця і м'ясо, повинні стати сильною зброєю в єдиних Стейтів Америки і, що уряд ЗСА повинен цю зброю використовувати у своїй дипломатичній політиці. Він при тому нагадав, що країни ОПЕК (Організація країн-експортерів нафти) ефективно стосують подібну політику супроти індустриальних держав, в тому числі також проти Америки.

Блок, який був недавно найменований новообраним президентом Рональдом Регеном на це становище, уважав, що така політика, якщо її повністю застосувати, змусить також прихильників ЗСА застановитися чи вони хочуть повністю підтримувати політичну лінію Вашингтону і мати з цього також матеріальні користі, чи вони хочуть вести свою власну політику супроти комуністичного блоку, але тоді мусить рахуватися з американськими обмеженнями. Досі уряд ЗСА не стосував цієї мети, хоч її не відмавав Блок, бо про ці справи говорили вже багато разів деякі політики Заходу.

Джон Блок, 45-річний колишній випускник військової академії, а тепер директор сільського господарства у стейтовому уряді Ілліной, прибув на пресову конференцію в товаристві Річарда Аллена, номіна на становищі дорадника в справах крайової безпеки, і Мартіна Андерсона, який був номінований на асистента і займатиметься внутрішніми проблемами в новому уряді.

Президент-елект Реген заявив, що також Лін Нюфелд, який досі сповняв функції пресового секретаря, увійде до кабінету, як дорадник президента для політичних справ. Едвін Міз, тепер

Джон Блок під час пресконференції

рішній голова комісії, яка займається перебранням влади у Вашингтоні, намагастись підняти відповідну лідеру для об'єднання посту секретаря Департаменту сільництва і виховання. Ця справа досі натрапляла на деякі труднощі, бо не можна було підняти особи, яка є рівночасно добрим знавцем сільництва і має адміністративні здібності. Політичні спостерігачі уважали, що багато осіб відмовляються від такого посту, бо серед республіканців ходять чутки, що Реген задумав в майбутньому зліквідувати департамент сільництва.

Загально також передбачають, що якусь неокреслену роль у закордонній політиці ЗСА відіграватиме колишній державний секретар Генрі Кіссінджер.

В Америці

ЗЛОЧИНСТВО В МАЯМІ у Флориді дуже збільшилось і це викликає тривогу не тільки серед населення і підприємців, бож Маямі зарекомендується до найрухливішого туристичного міста, але також серед офіційних осіб в тому числі посадики і поліції. Цифри зросту злочинства виглядають менш-більш так: самогубство зросло на 70 відсотків, знасилування на 200, а грабунки на 100 відсотків. Очевидно, про інші форми злочинів у статистичні не згадуються.

ПРОФСПІЛКА АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ відкинула прохання корпорації Крайслер, щоб платні для робітників до кінця триває контракт, тобто до вересня 1982 року заморозити. Таким способом компанія заощадила б від 600-700 мільйонів доларів. Як відомо, компанія Крайслер переживає тепер дуже важку кризу з якої вона може вийти тільки з допомогою федерального уряду і згаданого профспілки. В іншому випадку компанії грозить банкрутство і звільнення багатьох тисяч робітників. На жаль робітники Крайслера не розуміють цієї грізної ситуації, — заявив речник компанії, довідавшись про відкинення профспілкою пропозиції замороження цін. Профспілка однак пропонує речникам компанії вже тепер розпочати переговори про встановлення цін для чергового контракту заявляючи, що робітництво, мовляв не буде вимагати від компанії неможливого.

ДВАДЦЯТЬКІЛЬКАРІЧНИЙ НЕГР затримав з пістолі поліціянта в Джерзі Сіті тільки тому, що цей звернув йому увагу, що в підземці не можна курити папіроси. Звернення поліціянта Вільяма Перрі перетворилося у бійку. Під час якої негр витягнув пістолі і кількома кульми застрелив поліціянта на місці. Потім, знасилувавши водія авто на вулиці, втік у невідомому напрямку. Населення цього міста дуже огорчене згаданим випадком і вимагає від посадики і коміснера поліції збільшення поліційного нагляду на залізницях і в інших публічних місцях.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ співпраці і господарського розвитку інформувє у своєму повідомленні, яке появляється два рази до року, що інфляція в ЗСА триває також в 1981 році не зважаючи на заходи, які планують застосувати республіканська адміністрація. Звідомлення передбачає також дальший зріст цін на принаймні 10 відсотків. Багато залежатиме від того, які протизаходи застосує уряд Рональда Регена і чи ціни на нафту будуть систематично зростати, чи стоятимуть менш-більш на одному місці.

ВТАСНИЧЕНІ ОСОБИ у Вашингтоні інформують, що президент-елект Рональд Реген радше відіграє пасивну роль у підборі людей до свого кабінету і дуже рідко говорить з номінаціями особисто, а радше користується телефоном. Всі інші формальності, включно з пропозиціями, полагоджують його найближчі співробітники і комісія для перебрання влади, яка від половини листопада 1980 року працює у столиці.

Папа закликає до миру й пошанування людських прав

Рим, Італія. — Цьогорічне традиційне благословення Папи Римського з нагоди Різдва Христового для паломників зібраних на площі св. Петра відзначилося глибоко актуальним змістом та виголошенням святкових побажань у 42-ох мовах світа.

Серед мов світа Папа Іван Павло II, як це вже є у його традиції, вжив і української мови.

У своєму посланні „урбі ет орбі“ (містові і світові) Папа наголосив „як дуже

сучасний світ бажав миру, а одночасно з тим як цей мир загрожений“. Христос, який приніс людям послання миру „с найближчий до тих, що гинуть смертю з рук вбивників та тих, яким заперечено їх найосновніші людські права“, сказав Папа.

Коло 200,000 людей прислухалося до слів Папи та взяло участь у спільній молитві.

Раніше в Архирейській Службі Божій в базиліці св. Петра, взяло участь понад 12,000 людей.

Українці Нью Йорку відзначили 75-річчя громади

Нью Йорк, Н. Й. — Одна з найбільших українських громад в цій країні, громада в Нью Йорку, відзначила в суботу, 20-го грудня 75-річчя свого організованого життя. Багатий на програму бенкет відбувся у великій залі української католицької школи св. Юра при 6-й вулиці. Програмою проводив ред. Володимир Левенець, а її мистецькою частиною імпресовою референтом Управи Комітету Об'єднання Українсько-Американських Організацій в Нью Йорку, Олена Гентіш.

Нью Йорк завжди відіграв велику роль в українському житті. Багато в ньому починалося власне в цьому великому місті. Сюди, у свій час одного з найбільших портів у світі, прибувала більшість українських емігрантів. Після важкої довгої подорожі через океан, здебільшого у тисних закутках під палубою корабля, прибували вони до цих обитованих берегів. Тут вони сподівалися кращої долі, людських умов до життя, всього того, чого не ставало дома.

Власне 75 років тому, в 1905 році завдяки тим людям, здебільшого без формальної освіти, які прибули сюди, засновано українську католицьку парафію. В цьому ж 1905 році відбулося перше віче. Руське народне віче, як це названо тоді, як започаткувало громадську роботу в цій метрополії. Згадав про ці події минулого теперішній голова КО-УАО інж. Михайло Шпонтак у короткому слові, яким він відкрив імпрезу. Нав'язав до цього майстер церемонії ред. В. Левенець, висловилися до цього всі інші промовці. Першу частину, на яку зложилися виступи, з яких головним був виступ одного з колишніх голів того Об'єднання, адв. Микола Гаврилка, який, однак не щілко був владим тому, що прелесті говорив радше про українські недоліки, зокрема про XIII Конгрес і колишні непорозуміння в УК Церкві, ображуючи при тому отців і сестер, які так чисельно зібралися на вечір, що своїм присутністю вшанувати цю дату і надати їй поваги.

Промовці доповнили описи, складаючи привітти: м-р Іван Базарко, колишній голова КОУАО, спів-президент СКВУ адміністративний директор УККА, о. протоієрей Володимир Базилевський, кілька разів наступник голови цього Комітету і настоятель собору св. Володимира в Нью Йорку, о. ігумен д-р Володимир Гавлич, ЧСВВ, парох церкви св. Юра інж. Євген Івашків, колишній голова КОУАО у трьох каденціях і Пітер Войтінас, голова Американських Приятелів АБН. Привітання від посадики міста Нью Йорку

Едварда Кача передала особисто присутня на бенкеті Кетті Беренд, яку представляв присутнім адв. Юрій Волінець. Писемно вітали Ювілята Блаженніший Патріярх Йосиф, Блаженніший Митрополит УПЦеркви Мстислав, губернатор Гю Кері та численні організації. Деякі важливі привітання увійшли до ювілейної книги, яка появилася напередодні святкувань старанням КО-УАО і під редакцією Леоніда Полтави.

Вступну молитву проказав о. протоігумен Патріарх Пашак, а після головної промови, ред. В. Левенець представив присутнім почесних гостей і понад 40 представників різних організацій на залі, після чого розпочалася перша частина мистецької програми, якою проводила Олена Гентіш. Виступали: учні УМІ Орест і Арета Гарасимчуки, Волод. Яремчук і Юрко Фурда (фортепіан і скрипка); хор „Думка“ під диригентурою Семена Комірного і при аккомпаньяменті Ірини Фабрики із сольопієм М. Фабрики, сопрано Лариса Магун-Гурин при аккомпаньяменті Марички Сохан і танцюристи з ансамблю Олени Оприско з Асторії.

У другій частині багатьох програм виступили: Школа кобзарського мистецтва під диригентурою Юліана Китаєстого і адміністрацією Миколи Чорного, солістка Оксана Харук і Юліан Китаєстий; члени Студії мистецького слова Лідії Крушельницької — Адріана Роговська, Марта Лопатинська, Віра Чума, Оксана Ярема і, на закінчення, дівочий хор „Жайворонки“ Осередку СУМ-А в Нью Йорку під диригентурою Лева Стругацького і при аккомпаньяменті Соні Шері.

Важливою частиною у програмі було відзначення спеціальними грамотами колишніх голів КОУАО, що їх вручали за чергою голова інж. М. Шпонтак і касир М. Хоманчук. Грамоти отримали: адв. Михайло Пізнак, д-р Василь Вишнівський, адв. Микола Гаврилко, м-р Іван Базарко, Катря Пелешок, м-р Іван Винник, адв. Роман Гутлевич, д-р Володимир Савчак, інж. Євген Івашків, Степан Ковальчук з Флориди. Грамоту в імені батька перебрив син Теодор Ковальчук.

Заключне слово подяки для всіх, що спричинилися до успіху бенкету і української громади, яка взяла у цей вечір цінливу участь, сказав теперішній голова КО-УАО інж. Михайло Шпонтак.

Вечір закінчено відспіванням національного гімну, що його заїнтонував хор „Жайворонки“ і підхопили усі присутні.

АЛЬЯНТИ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ в Європі дуже задоволені номінацією ген. Александра Гейга на становище державного секретаря, не тільки тому, що вони були захоплені виконанням його функцій на становищі головнокомандуючого військами Північно-Атлантичного Союзу (НАТО), але також тому, що на їх думку, він нестралюватиме впливу скрайніх елементів в уряді Рональда Регена і серед його численних офіційних і неофіційних дорадників.

СВОБОДА

SVOBODA USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — \$30.00, 6 months — \$16.00, 3 months — \$9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Символ перемоги

Треба, очевидно, погодитися з багатьма західними коментаторами та аналітиками, які майже однозгідно твердять, що робітничі страйки в Польщі були не тільки виявом соціальних конфліктів між робітництвом і комуністичним, залежним від Москви урядом у Варшаві, але глибоким політичним процесом між народними масами чи, краще кажучи, — майже цілим польським народом і системою, «реального соціалізму», побудованого в Польщі на совєтський лад.

Ця оцінка, сперта, до речі, на довгих студіях, відноситься не тільки до Польщі, але також до інших сателітних країн Східної Європи, у яких процеси зудару дещо припізнались, але вони неминуче прийдуть екоріше чи пізніше, не зважаючи на тиск режимів чи стосований супроти власного народу поліційний терор. Не треба, отже, дивуватися, що комуністично-московські імперіалісти та їхні васали з варшавського Пакту змусували по обидвох сторонах кордону Польщі свої військові полчища, готові знищити кожний прояв свободної волі і придушити навіть іскорку надії на відзаконення повної незалежності польського народу. В Москві свідомі того, що недовдоволення в сателітних країнах може перетворитися у великий нестримний вулкан, який буде спроможний знищити не тільки «соціалістичну» систему, але імперію взагалі.

Початковим процесом «вулканізації» в комуністичному блоці підійшли в Польщі, завершений в минулий вівторок, 16-го грудня ц.р., маніфестом солідарності сотень тисяч польських патріотів, які зібралися під проводом своєї Римо-Католицької Церкви, очоленої кардиналом Стефаном Вишинським, і новозорганізованої профспілки «Солідарносьць» в Гданську, щоб у десяту річницю вбивства 49-ох робітників комуністичною поліцією і військом поклонитися тіням своїх друзів під здвигненим 50-метровим пам'ятником-хрестом, що став символом віри і надії для всіх поляків не тільки на батьківщині, але також розкинених по вільних країнах світу.

«То інший, не наш уряд був спричинником злочинів у Гданську», — заявляв майже мільйонній масі народу офіційний представник комуністичного уряду президент Польської Народної Республіки проф. Генрик Яблоньскі, немов оправдуючись перед народом за 49 вбитих, 1,165 поранених, 2,989 заарештованих осіб 10 років тому, які стали жертвами комуністичної масакри, dokonаної в ім'я збереження загрозливої «соціалістичної» системи.

У поплудневих годинах у Гданську дзвонили всі церковні дзвони, ревели сирени, грали оркестри, правились Богослужби, а в повітрі майже беззастановно лунали звуки польського національного гімну й інших патріотичних пісень, які без сумніву були виявом вільного духу поляків проти тоталітарної комуністичної диктатури, які не бажали бути залежними від доктринальних систем чи військових блоків. Це прекрасно зрозуміли у Варшаві і навіть у Совєтському Союзі, верховодя якого вже починають прилюдно оправдуватися підготовкою військової інвазії на Польщу, зрозумівши, що часи тепер дещо інші, як, наприклад, у 1968 році, під час інвазії на Чехо-Словаччину, і «доктрина Брежнєва», якщо її сьогодні застосувати у Польщі, може нанести чималі політичної й економічної шкоди для Москви і комуністичного світу взагалі.

Цю сентенцію автор цих рядків затамив собі, почувши її понад 60 років тому (здоровий кусень часу!) від професора історії університету у Відні Ганса Юберсберґера. Ця сентенція трохи дивовинна, бо виходить, що «не знаємо, що і коли станеться, але напевне станеться». Це подібне до анекдотичної лекції гімназійного вчителя греки, який навчав своїх учнів:

«Чи Гомер жив — цього напевно не знаємо, але Іліаду й Одисею напевне написав Гомер». Проте це безперечна істина, що несподіванка є реальним чинником який скеровує події на непередбачені рейки.

Хто міг передбачити, що 28-го січня 1914 року Гавріло Принцип, сербський студент, стане знаряддям військової змови і вб'є у Сараєво в Боснії наступника престолу Австро-Угорщини Франца Фердинанда і його дружину і що те вбивство стане безпосередньою причиною Першої світової війни? Відомо, що справжньою причиною була ривалізація Австро-Угорщини з Росією за впливи у балканських державах і ривалізація Німеччини і Великої Британії за володіння на морях. Але тим паце атентат Принцип був несподіванкою, яка струсувала цілою тодішньою європейською констеляцією сил і спричинила катастрофу. І хто міг передбачити, що 4-го листопада 1979 року, нацькована новим ісламським урядом в Ірані юрба захопить силою будинок американської амбасаді у Тегерані і ув'яжуть увесь її персонал — по нинішній день. Очевидно, завила американська розвідка, яка не здавала

Іван Кедрин

НЕСПОДІВАНКА — РЕАЛЬНИЙ ЧИННИК У ПОЛІТИЦІ

ла собі справи з натури ворожих шахові Резі Пахлеві настроїв в Ірані, але трудно було передбачити, що новий режим зважиться аж на таке порушення міжнародного права і на такий терористичний акт супроти 3'єднаних Стейтів.

Страйки в Польщі

І те саме можна сказати про робітничі страйки у Польщі. Нікому у світі не було тайною, що всі поляки ненавидять комуністичну Москву і що щораз гірша господарська ситуація у Польщі мусить довести до якогось вибуху. Але ніхто не міг передбачити, що саме робітничі страйки стануть у Польщі тією силою, яка примусить тамошню Комуністичну партію піти аж на таку поступку, як дозволити створення робітничого спілки, що не підлягає панівній у польській державі комуністичній партії. І тепер ніхто не вміє передбачити, як розвинеться далша ситуація: чи Совєтський Союз застосує також супроти Польщі «доктрину Брежнєва», яка «дозволяє» Москві збройною силою боронити «загрозований соціалістичний лад» в будь-якій країні, — чи кремлівські володарі зацукуються перед інвазією до Польщі, яка може перейти так гладко, як перешла совєтська інвазія у Мадяріні в 1956 році чи у Чехо-Словаччині у 1968 році, — але може також стати каміньником, який зрушить

лавину третьої світової війни. І хто вміє передбачити, чи воюючи у третій світовій війні держава покористується нуклеарною зброєю — ракетами і бомбами — які стануть катастрофою людства, чи будуть користуватися тільки т. зв. конвенціональною зброєю. Фахівці твердять, що в атомовій війні не буде переможців, ані переможених, бо обидві сторони будуть розчавлені; але один Господь може знати, як насправді виглядатиме третя світова війна, якої ніхто — ані Білий Дім ані Кремль — напевне не хоче.

Нетривкість імперій.

З науки всесвітньої історії, на основі історичних прецедентів знаємо, що ніяка імперія, розбудована збройною силою коштом існування різних держав і народів, не вміє втримати своїх навіки — і скоріше чи пізніше мусить провалитися. Але коли це станеться і як це станеться і як це станевою імперією — ніхто не знає і знати не може. Тут знову вирішує слово мати несподіванка: може у Москві розігратися боротьба за владу і впаде імперія у, «палатній революції», — може повториться несподіванка з 11-го березня 1917 року, коли Волинський полк у Петрограді відмовився виступати далі проти вуличних демонстрацій і визнав владу непокірливої Думи — проти недолугого

царя Миколи II. Вся міжнародна преса роється тепер від здогадів на тему дальшого розвитку подій в Європі. Читали ми вже, що в табір членських держав Атлантичного пакту (15 держав, включно з США і Канадою) є розбіжні погляди — чи проголосити знову «неутралітет» у випадку інвазії військ «Варшавського пакту» (СССР плюс Східна Німеччина і Чехо-Словаччина) та обмежитися до холодної війни супроти СССР, чи виступити в обороні Польщі. Покищо однаковий президент Картер як і новообраний президент Рональд Рєґен перестерегли Москву, що інвазія Польщі матиме «дуже поважні і далекосяжні наслідки». Але чи за такою словесною пересторогою можуть піти далі — і які? Ми вже мали сумні предмети з сильними словами, за якими не йшли сильні діла, може й тому, що не могли, — бо 3'єднані Стейти не можуть самі одні воювати в обширі Перської затоки, коли не хочуть приєднатися до такої війни європейської союзники. Совєтський Союз ніби «наздігав і перегнав» Америку у різних ділянках зброї кремлівські володарі заявили недавно з нагоди роковин жовтневої революції, що вони не допустять до того, щоб СССР був другою після США збройною потугою, себто, щоб би скасований «паритет» збройних сил, застерезений у нещасливому договорі СALT 2.

Настрій ненависті

Проте СССР має проти себе не тільки членські держави Атлантичного блоку

(Закінчення на стор. 3)

ня зважиться на «запрошення» СССР і його союзників до подання «допомоги» Польщі тощо. І найголовніше: яку поставу займе польська армія у випадку «відвертої» чи «укритої» (маневри) агресії СССР на Польщу. Це велике невідоме, про що з великим неспокоєм гадають політичні кола на Заході. Якщо польська армія, не зважаючи на цілковиту безнадійність перемоги над нападниками, буде ставити спротив, то тоді найбільшим прихильником дальшої політики відпруження супроти СССР буде також оправдувати своє становище. Тоді, правдоподібно, не дійде до війни між Заходом і Сходом, але прийде така доба, в якій про «відпруження» мріяти буде справді неможливо.

Багато залежить від того, як далі буде розвиватися ситуація в Польщі. Польська Католицька Церква і польські опозиційні кола закликають до поміркованості і до «неперетягнення струн». Так само нинішній польський комуністичний провід, як виглядає, хотів би уникнути московської інтервенції і самому «опанувати ситуацію внутрішню». Але ніякі передбачення чи основані на розсудковій заклик не можуть

(Продовження на ст. 3)

З НАШИХ БУДНІВ

Свята тут і там

— Ой, старий. Не читай далі, не край мого серця! — хлипала дорожа землячка пані Татушиха, заливаючись рясними...

І справді, пан Татух, знявши з носа окуляри, перестав читати газетку новинку, котра, до речі, склавши, і його самого потрясла та й зворушила своїм трагічним змістом. У новинці повідомлялося, що на якійсь-там фермі у степі Небраска, в саме навічир'я Різдва Христового зайнялася хліпка в хаті і в пожежі згоріло на вулиці трос маленьких діточок.

— Сиротонко, ви мої нещасні! — лебеділа дорожа землячка. — На сам Святий Вечір прийшов до вас Янгол Божий не для того, щоб даруночки вам принести, а вас самих між янголами забрати!.. От тепер ви вже о-райт, у небі між святыми, але що ці бідні родичі тепер переживають?

— Велі, — сказав пан Татух, піднявши вгору вказівний палець, — а я тебе питаю, де ці родичі були, коли їх діти згоріли? Напевно поїхали собі на гуд-тайм, а дрібноту саму в хаті залишили! Опака-то, як бачиш, наша велелебна Америка: висока нібито цивілізація, все технічне, електричне і фашпроб, а народ гине, як мухи, від дурного деревця. Деж-то колись у старому краю такі нещастя траплялися? Чи ти колись чула, щоб у нас на Святий Вечір дідух займився та й щоб від нього люди поперекляли?

— Ніколи! — рішуче заперечила пані Татушиха. — Я вже відхала з дому дорослого дівка, а ніколи не чула, щоб у нашому селі чи в сусідніх стався такий страшний припадок! — А ти собі поміркую, — продовжував господар до

му, — що в Краю ще тоді не було жодної електрики, жодного забезпечення від вогню та інших інсюрансів! На скрині горіла свічка, застромлена в буханець хліба, під скатертиною сіно сухе, як терня, на долівці солома, на покуті вівсяний сніп! — та ж треба було тільки, щоб свічка похитнулася і похитнулася зі скрині, і мавши цілу хату у вогні!

— Колиш у наших рідних сторонах не було стільки п'яних, — зітхнула дорожа землячка. — Люди були тверезіші та й обережніші.

— Пили і в старому краю, кривди собі не робили, — махнувши рукою пан Татух. — Се правда, що там тоді не було таких великих бібліотек, що їх тут бачиш за вікном у кожному лікер-шотрі, але ж народ радило собі, як міг: пив просту шапгагітку, таку, мля, мочу, що око від неї бігло! Але все діло по-Божому: наливався християнин, перестарався на солому і спав, поки на Пастирку не задзвонили, а не сідав до автомобіля, не знав по зайвею дев'ятдесяти миль на годину!.. Так, і колись люди пили, але ж не було на світі стільки вар'ятів, скільки їх тепер, ніероку, масмо!

— Ой, Господонку! — зітхнула ще раз пані Татушиха, — колись було в Краю народ наш гіркий бідував, зате Пан-Біг мав його в своїй опіці та й хоронив від усяких ексидентів.

— Де-цит! — погодився з дружиною пан Татух, — хоч це зріпка траплялася, що він пригнався саушність за нєю. Та коли в гру входиш, вийти сили, так, як воля Провидіння, мої дорогі сусіди завжди були однієї думки.

І кер

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка Зиновія Онішкевича

Без великої реклами і гуку, скромно, 23-го листопада, була відкрита виставка найновіших праць мистця Зиновія Онішкевича в Українському Інституті Америки. Слідуючи за його артистичним розвитком, треба ствердити, що Онішкевич рухливий, інтелектуальний і талановитий мистець. Він має мистецький зв'язок не лише з українським, але і з американським світом. Чию як чую, але його графічну річ зустрінете і в найбільшому світовому щоденнику «Нью Йорк Таймс», його ілюстрації прикрашають і американські книжки.

Коли ж ідеться про мистецько-маларські ідеї творчості, то він і досі в пошуках. Після скінчення студій він заповідає, як надзвичайний портретист, що і потвердила його поїздка до Риму. Пізніше портрет пішов на задній план, а взявся він із западом до аквар-

лі, головної гірських мотивів. Тепер знову обшив він аквареллю підлави майже цілковито творенню олійних пейзажів.

І власне ця остання його виставка — це в більшості олійні літні краєвиди з над ріки Гадсон. Всі вони в панівному синьо-сірому кольориті, чим тут і замаркована деяка пов'язаність із його гірськими картинами, де переважала радше сіра, як синя тонація. Маючи перед собою цілу низку синьо-сірих, соняшно-погідних пейзажів, глядач відчуває деяку одноманітність. Але, звичайно, коли образ буде один тільки, то й не буде. Тому один краєвид з фіолетово-чорними хмарами, темною зеленню та червоною рекламою на передньому плані та вирізності як серед інших. Відомо, як не легко намалювати місячну ніч: а якраз його «Місячна

(Продовження на ст. 3)

Ю. Соловій

СВІТОВИЙ КОНГРЕС БАПТИСТІВ

Улітку ц. р. в Торонто, Канада, відбувся 14-ий з черги Світовий Конгрес Баптистів. Такі Конгреси відбуваються кожних п'ять років, завжди в якійсь іншій країні, а цього року Конгрес відбувся в Торонто.

На той Конгрес, як і треба було сподіватися, прибуло з усього світу понад 20.000 делегатів, кожний з них репрезентуючи на ньому свою країну. Прибула також делегація із СССР, а зокрема велика делегація з України, бож атеїстична влада там дуже добре знає, що це для неї найкраща нагода дупити ще раз туман наївним християнам вільного світу про те, що нібито в них існує повна свобода віри. І Кремль на той раз не пошкодував засобів, зробив належний вибір делегатів, аклав у їхні уста те, що вони мають казати на цьому Конгресі, і виступів їх у вільний світ. І ті делегати належно виконали волю тих, що їх послали, оповідаючи на Конгресі, а також на різних пресових конференціях, що в СССР є повна свобода віри. А якщо в СССР хтось ніби й ув'язнений за віру, то це не за віру, а за те, що людина порушує закони тієї країни.

На превеликий жаль, ніхто з тих делегатів навіть і словом не заікнувся про те, що в 1928 році такий самий Світовий Конгрес Баптистів відбувся також в Торонто і на ньому було понад десять тисяч видних баптистських діячів із СССР. Але коли вони повернулися додому, то самого року їх заарештовано і замучено по в'язницях. Про це ніхто на Конгресі тепер не згадав, бо теперішні делегати ідуть нога в ногу з атеїстичною владою і вони можуть казати тільки те, що ця влада їм дозволяє.

Відомо, що в СССР під цю пору існує два баптистські союзи. Один легальний, признаний владою, який навіть видає в Москві свій журнал «Братський Вестник», а другий союз — нелегальний, непризнаний владою. І, розуміється, на Світовий Конгрес Баптистів до Торонто Москва

вислала делегатів лояльного їй союзу, наділивши їх потрібними інформаціями, що вони там мають робити, що казати і як себе вести. І ті делегати знаменито виконали доручення Москви. Вони трималися один одного, неохоче вступали в розмови, а якщо десь уже треба було щось сказати про положення релігії в СССР, то говорили тільки те, що їм було доручено казати.

А це все зводилося до того, що коли в СССР хтось ув'язнений, то тільки за те, що порушує закони тієї країни. Розуміється, що всі ті балаканини вірять наївні християни на Заході. Бо, якщо б там переслідувано релігійні віврування, то таке велике число делегатів не випустили б на Конгрес...

Світовий Конгрес Баптистів відбувався в один із найбільших залів міста Торонто. При вході до спортивного стадіону на вулиці відомий американський антикомуніст пастор Мекінтайш влаштував у тому самому часі демонстрацію проти совєтської делегації. Молоді люди з його середовища ходили з різними плякатами, а сам пастор Мекінтайш через гучномовець остерігав наївних і невідомих американців і канадців, а також делегатів усього світу перед підступною політикою Москви, яка в себе вдома уявляє баптистських проповідників і руйнує молитовні дома, а сюди присилає своїх довірених посланців, які дуже вміло замилують очі християнам західного світу. І це дуже жасково виявилось на тому Світовому Конгресі.

Треба при тому сказати і те, що делегати союзу баптистів у СССР офіційно належать до Світового Союзу Баптистів і разом із ним належать до горезвісної Світової Ради Церков, яка опанована лівими елементами, навіть відкритими атеїстами. Ця Світова Рада Церков щороку із свого бюджету призначає великі суми грошей для різних комуністичних диверсійних груп у всьому світі, а зокрема в Африці, де ті групи убивають християнських місіонерів. І під час Світового Конгресу Баптистів кружляли чутки, що один делегат із СССР мав сказати так:

— Через нашу приналежність до Світової Ради Церков ми масмо можливість прокласти дорогу для соціалізму в західному світі.

Оце справді дуже крилатий і високопарний в. лів. А при тому й правдивий. І я думаю, що Москва для того і прислала на ті різні християнські конгреси своїх делегатів,

для того, щоб вони допомагали їй прокласти дорогу для совєтського «соціалізму» в західному світі. І вони ту дорогу прокладають, не відчуваючи, яку кривду вони роблять для свого братства і для всього християнства.

Одночасно в тих самих днях, коли відбувався 14-ий Всесвітній Конгрес Баптистів у Торонто, в іншій залі у великому готелі міста Торонто відбувалася конференція Переслідуваної Церкви в СССР, на якій виступив пастор Г. Віно, а також інші баптистські діячі, які вважали себе фундаменталістами і нічого сильного не мають із Світовим Союзом Баптистів, уважаючи його звичайною світською організацією, опанованою модерністами і різними лівими елементами. І на всіх тих зібраннях пастора Віно можна було почути про дієвний стан релігії в СССР, бо на ті сходилися приїздили живі свідки, які перебували роки знушані у большевицьких в'язницях — за віру в Бога, та які більшість свого життя провели на каторзі, а тепер вони оповідають світові про все, що вони пережили і що тепер переживають їхні брати і сестри в Христі Ісусі, там на їхній колишній батьківщині. Ті свідки цілком приїхали зі Західної Німеччини, щоб доповнити свідчення пастора Г. Віно. Вони привезли з собою друкарську машинку, скомпоновану з різних частин велосипеду, з пральної машини тощо. На ті машини підпільна Баптистська Церква в СССР друкує брошури, співаники, навіть віддрукувала цілий Новий Заповіт. І тут же можна було бачити догву низку різних релігійних брошур, цілу Біблію, перепану від руки, а також у мініатюрні концентровані табір, обв'язаний колючим дротом з високими вишками для охорони. Можна було теж бачити в'язничку камеру з маленьким ліжком, збитим з двох дощок, на якому людина може лягти, але де їй важко обернутися. Отже на зібраннях пастора Георгія Віно можна було пізнати Совєтський Союз таким, як він був колись, яким він залишився і сьогодні.

Усе це, надбання соціалізму показували добрі християни, які кілька років тому чудом, як і пастор Віно, врятувалися з того пекла. Але я думаю, що не всі люди, які це все оглядали, вірили тим свідкам. Ім не могло зійтися в голову, що там десь за тією далекою Залізною Заслоною може бути таке, як ті свідки оповідають. Тим більше їм важко було всьому повірити, бо СССР

підписав Гельсінкське домовлення про права людини, а тут ось відбувається Світовий Конгрес, на якому є представники з Москви та з Києва, які твердять зовсім щось протилежне.

І можна було пробачити людям, які родилися і виростили на волі в західному світі і які ніколи на собі не зазнали совєтської влади. Ім важко збагнути совєтську дійсність, але ніяк не можна зрозуміти тих баптистів різних слов'янських народів — поляків і росіян, які приїхали до Америки чи до Канади по Другій світовій війні. Вони ж ще недавно, за кілька десятків років тому, ховалися по лісах і ярах розбитої Німеччини, щоб совєтські людолови їх не зловили і не вивезли на «родну». Тепер ті люди зустрілися з дійсною свободою, глибоко пустили коріння в американський і канадський добробут і, як недивно, забули за все минуле. Затужили вони за «родною», вони поїхали туди як туристи, а там всевадне КГБ призначило їм провідників, які повели їх по великих містах, показали їм великі баптистські церкви, добре їх нагодували, дали їм нагоду схопити деякі моменти з життя тих церков на плівку, щоб потім вони це все показали в себе вдома. Найперше повели їх в Москву, де, на все мільйонне місто є тільки одна баптистська церква, яка завжди переповнена людьми. І не подумайте ті легковірні туристи, де поділися ті всі баптистські церкви, що були в Москві перед війною? Тепер всі баптистські церкви в Москві зліквідовані, їхні молитовні дома обернені на щось інше, а баптистам дали молитовний дім німецьких лютеран, де вони і мають свої Богослуження. І західні туристи, побувавши на тих Богослуженнях, захоплюються тим, що там повно людей. Але не думають про це, що це ж одна церква на всю Москву. І що було б, якщо б, скажемо, в Нью Йорку, Чикаго, Торонто, Філадельфії залишилася тільки одна церква, а всі інші були зліквідовані. Чи вона не була б переповнена людьми? І з чого тут радити?

Одна баптистка нині розповіла, що її з Рівного возили аж під Броди показувати колгосп. Вона казала, що такими обидами їх годували, що вона ще в житті ніколи не їла, хоч

(Закінчення на стор. 3)

Виставка...

(Продовження зі стор. 2)

повня" є найвищим мистецьким досягненням цієї виставки. Сірою барвою не зразу можна привабити до себе глядача, та біля його сріблито-сірої „Панорами Нью-Йорку" ніяк не можна пройти байдуже.

Далі звертають на себе увагу завжди симпатичні й міцні Онішкевичеві акварелі, яких тут лише декілька. А вже зовсім не можна поминути олійних квітів, що всі, без винятку, прекрасні. При буйних квітаних кольорах не можна не доглянути і знаменито віддогого скла та води у всяких флякончиках, що в них пишуться квіти. І про це висловлюється сам мистець: „...Бо я ліпше люблю малювати скло, як навіть самі квіти".

Чого нам на цій виставці бракувало, то малярської рідкості — портретів. Не знаємо, чи і коли мистець повернеться до цієї важкої і складованої сюжетності. Нашим бажанням було б, щоб якнайшвидше. Пейзаж бо і квіти потраплять кожний маляр — ліпше чистіше — намалювати, але портрет — ні. А портрет же — це Онішкевичівська спеціальність.

Теодор Терен-Юсків

Що ж буде...

(Продовження зі стор. 2)

бути цілковито певними. Бо часом події ідуть шляхами якихось іраціональних моментів. А в Польщі тепер панує справді революційна атмосфера, яка може спричинити різні несподіванки. Якщо Польща стане таким об'єктом московської агресії, то це може цілковито змінити нинішню міжнародну констеляцію. Бо справа Польщі — це такі недалекі Афганістан, не африканська Ангола і, навіть, не ірансько-іракська війна. Бож не можна також, для прикладу, не брати до уваги „загострення" відношень між Західною і Східною Німеччинами, викликає не нбито навісимо під цю пору не з боку готової на всілякі поступки Західної Німеччини, а лише Східною Німеччиною.

А тому, чи ми не стоїмо напередодні великих і, може, жаклих подій, в які буде вплутаний цілий світ?

Доля України?

Всі сучасні події торкаються дуже близько нас.

Вже в розпродажі!

Квітка

Довго очікувана грамофоновна платівка Квітки Цісик.

Чулова збірка улюблених народних пісень в новому надзвичайному опрацюванні.

Вже можна набути в Українських крамницях.

Інформуватися: KMC Records, 76 Minuteman Road, Ridgefield, CT 06877, (212) 845-4236

КОНЦЕРТОВА СЕРІЯ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

2-га КОНЦЕРТОВА СЕРІЯ

при Українському Інституті Америки, 2 Схід 79-та вул., Нью-Йорк, Н. Й.

ДРУГИЙ КОНЦЕРТ

Неділя, 4-го січня 1981 року, год. 3-тя по пол.

В програмі: українські композитори — Василь Барвинський, Віктор Косенко, Микослав Скорик.

ГАЛИНА СТРЕЛЕЦЬ скрипка
НЕСТОР ЦИБРІВСЬКИЙ чепло
ТОМАГРИНІВ фортеп'яно

Перший концерт новоствореного УКРАЇНСЬКОГО ТРІО

Замовляти квитки в Українському Інституті Америки — (212) BU 8-8660

Квитки на концерт — гарний дарунок на свята!

ЗАПРОШУЄМО ВСІ ГРОМАДЯНСТВО НА УКРАЇНСЬКУ ТРАДИЦІЙНУ

НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ

яка відбудеться в просторих бенкетових залах

“Holiday Inn” of Somerville
US Route 22 (East Bound)

31-го грудня 1980 р. Початок о год. 9-й вечора до?

- При звуках оркестри „ТЕМПО", під кер. І. КОВАЛЯ.
- Вечеря „prime rib" при столах від 9-10 веч. По вечері холодний і гарячий буфет ПРОТЯГОМ ЦІЛОЇ ЗАВАНИ, включно з шампаном при ЗУСТРІЧІ НОВОГО РОКУ, за вступом 60.00 дол. від пар.
- Проситися ЯКНАЙСКОРІШЕ резервувати столики зі завдатком на 8, 10 і більше осіб і т. д.

Телефони: (201) 526-9500, в українській мові — (201) 526-1866

Світовий Конгрес...

(Продовження зі стор. 2)

все своє життя провела в Канаді. А жінки-свинарки в тому колгоспі ходять біля свиней у таких білих халатах, як у Канаді лікарі ходять у лікарнях. Отже бачать усі ті, що ідуть в Україну, але вони чомусь там не залишаються, а швидко вертаються до Америки чи Канади.

Отже як така людина може повірити пасторові Г. Вінсові, коли він оповідає, що в СРСР переслідуються релігія? Вони ж там самі бачили великі церкви, чули великі хори, а коли вони питалися пресвітерів, чи влада ставить у духовній праці для них якісь обмеження, то в один голос приходила відповідь, що ніякі обмеження там не існують, адже найкращим доказом свободи релігійних вірувань у СРСР є те, що на Світовий Конгрес Баптистів прибули делегати в великому числі з Москви, з Києва, з Одеси тощо.

Отже, сталося те, чого годі було сподіватися. Деякі з російських баптистів, що живуть у вільному світі, а тепер приїхали на Конгрес, і деякі із польських баптистів, а найгірше, що знайшлися такі між українськими баптистами, які послужували пастора Г. Вінса, виступили проти пастора Мекінтасера за те, що вони... посміли публічно виступити проти московського атеїзму. Довгі роки баптистів нарівні з усіма іншими християнами переслідувано в СРСР. У 1928 році роз'язано Союз Баптистів у Москві; голова того союзу Олександр був замучений у в'язниці. В Україні роз'язано Всеукраїнський Союз Баптистів, а голова цього Союзу пастор Костюков сидів у в'язниці аж до 1942 року. Коли ж у війні німці наблизилися до Харкова, Костюкова разом з усіма іншими в'язнями більшовики розстріляли. Отже, це така недавня історична правда, про яку не можна мовчати, — вона відома всьому світові.

У минулому загинули сотні християн-баптистів, загинули також сотні й тисячі християн інших віровізань, але тоді віруючі протестували проти того савалля атеїстів. Вони не погоджувалися із жорстокістю влади — і за це вони ішли до в'язниці, ішли на заслання, поповнюючи число мучеників за Євангелію. Тепер церква в СРСР пішла на співпрацю з безбожною владою, таким чином допомагаючи тій владі церкву нищити. По світі відбуваються так звані мирові конференції, влаштовані і підтримувані Москвою, а на тих конференціях завжди є присутні провідники різних релігій в СРСР, а в тому і баптисти. І ніхто там і слова не скаже в обороні віри, в обороні людських прав. Там тільки ухваляють і підписують резолюції проти „капіталістичної Америки, яка хоче поневоливати весь світ". Тим часом більшовики поневолюють країну за країною і перше, що вони роблять в тій поневоленій країні — переслідують релігію. Вбивають християнських місіонерів, а Світова Рада Церков, до якої належить також Світовий Союз Баптистів, ще й допомагає отим злочинцям. І на своїх ось таких конгресах Світовий Союз Баптистів ніколи не прийме резолюції проти переслідування релігій, бо тоді делегати з СРСР могли б залишити наради Конгресу.

Справді, діється таке, якого ще ніколи не було в Христівій Церкві, щоб вона сама допомагала себе нищити. Це самознищення дуже яскраво виявилось і на Світовому Конгресі Баптистів у Торонто. Осмілює вільному світі виступити проти більшовицьких злочинів великий оборонець свободи і демократії пастор Мекінтасер, і тут знайшлися ті, які готові були закрити йому уста. Виступив в обороні віри доволі гідний мученик за віру пастор Георгій Вінс, і знайшлися в нас баптисти навіть з нашого народу та з інших слов'янських народів, які готові були осудити його за те, що він осмілюється стати в обороні Євангелії. Подумати тільки, до чого дійшли християни наших днів! Нашу віру плонгають, нашого Бога висміюють цілі полки різних агітаторів; атеїстична влада випускає мільйони примірників різної безбожної літератури, а наші брати там в себе вдома не мають найменшого права стати в обороні віри. А коли хтось забажає це зробити у вільному світі, то знаходяться невідомі одиниці тут, які готові протестувати, щоб вони того не робили. Бо, бачите, вони туди збираються іхати як туристи, то своєю тут поведінкою бажують заздалегідь прокласти туди собі дорогу.

Справді, дивне твориться в такому нашому поступуванні. Тому нехай Бог відкриє наші очі, щоб ми побачили, кому ми допомагаємо і куди ми йдемо. У світі проходить боротьба світла з темрявою, правди з неправдою, волі з неволю, і нехай Господь відкриє наші очі, щоб ми побачили, по якому боці ми стоїмо.

Несподіванка...

(Продовження зі стор. 2)

(НАТО) на заході, але й Китай та Японію на сході, і має на власній території і в сателітних країнах ненависть народів. Великий знак запиту висить над виріш-

ною проблемою: чи кремлівські володарі здають собі справу з цього стану, — чи страйковий робітничий рух у Польщі усвідомив володарів СРСР, що подібний настрій ненависти до Москви існує не тільки в Польщі, а в усіх інших сателітних країнах. Чи Москва усвідомлює собі, що й німці із Східної Німеччини пішли б походом проти Польщі у випадку такого наїзду, але є дуже сумнівним союзником Советського Союзу у випадку третьої світової війни, бо всі німці, вільні й комуністи, є в першу чергу німцями, а щойно далі — присилуваніми комуністами.

Усі ці міркування — це здогади в пустці, бо не оперті на знанні фактичного стану на нинішній день. І тому вирішення прийде несподівано — може за день, два, а може й за роки. Буде знову якась несподіванка, яка дасть напрямком дальшому розвитку історії. А чи міг хтось сподіватися такої перемоги Рональда Регена в листопадових виборах? І чи може хтось передбачити, якими несподіванками обдарує Америку і світ новий Президент? Не знаємо, що станеться і коли станеться, але знаємо, що станеться знову якась несподіванка, бо вона є реальним чинником у політиці. І від формату державних мужів залежить, чи вони відловлять на ту несподіванку успішними діями, чи дадуть себе заскочити, як це було з історією із закладниками чи Афганістаном.

Клівленд „відкриває"

власну щадницю

(Майже фантастична історія української

фінансової установи)

Директор українського банку Роберт П. Кавула передає чек на 3.000 доларів голові комітету ФКУ Василеві Лагошникові на Український Гарвард; (зліва) Лідія Шкурко, асистентка-заступниця передсідника; (справа) Люба Адамович, секретар щадничих конт.

Парма, середина грудня. На вступі цієї історії заявляємо, що мова не про таке відкриття, як, наприклад, відкриття нової крамниці, тільки про таке, як... відкриття Америки, чи чогось іншого, що існувало, але людям було невідоме.

Друге, що для розуміння цієї історії потрібне, це факт, що українці Великого Клівленду без уваги на своє територіальне походження майже всі „західники", тобто поселені у західній частині міста спочатку на „савтсайлі", а далі в Лейквуді і на Пармі, де в наші дні вони творять найчисленнішу етнічну групу. Лише незначний відсоток перших емігрантів поселився на расово змішаному сході, де вони збудували собі церковну і свій Народний Дім в околиці 93-ї Схід вулиці.

І тут починається наша історія. Коли 1915 року в Клівленді — очевидно, в західному Клівленді, — основано Українську Щадницю, східні їхні брати забажали мати й собі свою фінансову установу. Чотири роки пізніше під проводом о. Даниїла Добротвора таку фінансову установу створено, а на директора обрано працівника-емігранта Петра Кавулу, який вів її аж до своєї смерті 1968 р.

Інституція, під назвою Орліне Федерал Сейвінгс енд Ловн Асоціейшн — насправді, була продовженням / щоб не сказати, наслідком / Української Щадниці при вул. Професор, яку вів нині вже покійний Іван Гарнавський. Тепер, коли ця установа була продана, виявилось, що під фірмою українців зі сходу міста насправді живе ідея і традиція Української Щадниці в цій метрополії Огайо.

Але для популярності серед українців Великого Клівленду установа мусіла перенести свою централю на Парму — до головного скупчення українців і змінити назву Орліне, яку, до речі, взято від вулиці, де містилися її попередні бюра. Одну і другу справи поладжено. Нині українська щадниця, під назвою Сенчорі Федерал Сейвінгс енд Ловн Асоціейшн, 1614 Снов Роуд, Парма, Огайо, 44134, займає просторий новий будинок з прекрасними залами, а філія фірми — на Гарфілд Гайтс, при Роксайді і Турней Роуд, та заплановані на найближчий час філії в Норт Роелтоні і в Брукпарку — це доказ динамічного росту установи.

Проф. Людмила Тимошенко-Полевська

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Любої і Найдорожчої МАМИ

сл. п. Незабутньої
Проф. ЛЮДМИЛИ
ТИМОШЕНКО-ПОЛЕВСЬКОЇ

І В ДВАНДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Любого і Найдорожчого ТАТА

сл. п. Незабутнього
Проф. Д-ра
МИКОЛИ ПОЛЕВСЬКОГО

видатних чепістків і піаніста, професорів Харківської, Віденської і Римської Консерваторій та Українського Музичного Інституту в Нью-Йорку і Філадельфії, визначних у Міжнародній Енциклопедії „Хто є хто в музиці" в Кембриджі, Англії.

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 4-го січня 1981 р., о год. 12:30 по пол.

в катедрі св. Володимира в Нью-Йорку, Н. Й.

160 Вест 82-га вул.

В глибокому смутку:
ЗОНА ПОЛЕВСЬКА-ДАРОВА — донька
з чоловіком АНАТОЛІЕМ ДАРОВИМ

Проф. д-р Микола Полевський

НОВОБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПОРТУГАЛІЇ Антоніо Рамалью Ейнс номінував нового прем'єра Португалії і доручив йому створити уряд. Новоіменований прем'єр Франсіско Пінто Балсамао належить до тієї самої партії соціал-демократів, до якої належав попередній прем'єр Са Карнейро, що загинув у летунській катастрофі напередодні виборів президента Португалії.

У глибокому смутку пові повідомляємо Родичів.
Приятели і Знайомих, що 25-го грудня 1980 р. на 56 році
життя упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий
МУЖ і ТАТО

бл. п.

ОЛЕГ ФЕДАК

ПАНАХИДА — у понеділок, 29-го грудня 1980 р. о год. 8-йй веч. в пох. завед. Пасеничів 109-й Labor Rd у Філадельфії, Па.

ПОХОРОН — у вівторок, 30 грудня 1980 р. о год. 8:30 рано з того ж заведення до церкви Благовіщення Пресв. Діви Марії, Медісон Парк, а потім на цвинтар на Факс Чейс.

Горем прибиті:

дружина — ДАРІЯ
син — БОГДАН, з дружиною МАРІЙКОЮ
ОРЕСТ з дружиною ДЖЕНЕТ
дочка — АНІТКА
Ближча і дальша родина в Америці й Україні.

В Сороковий День Смерти

сл. п. проф.

РОМАНА ПРИДАТКЕВИЧА

на видання

РЕГІОНАЛЬНОГО ЗБІРНИКА ЯВОРІЩИНА —

замість квітів на могилу складають:

по 20.00 дол. — Роман Бриттан, Марія і Микослав Масюк, Іван Харамбура; по 10.00 дол. — Іванна Гавранки, Іванна Гентош, Олена Гіба, Зенон Кохановський, Олена Масюк, Степан Масюк, Ярослав Масюк.

В Сороковий День Смерти

бл. п.

**ІНЖ. АНДРОНИКА
ТУРЧИКА**

будуть відправлені

ПАНАХИДИ

в неділю, 28-го грудня 1980 року

в церкві св. Тройці в Ірвінгтоні, Н. Дж.,
в православному монастирі, Варшава, Польща,
в українській православній церкві,
Камбера, Австралія.

Про молитви в цей день за душу спочилого просить —

Родина

Ділимось сумною вісткою з Рідними, Приятилами і Знайомими,
що дня 23-го грудня 1980 року, у ранніх годинах, з волі Божої,
відійшов від нас, несподівано у Вічність,
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ВУЙКО

доктор психології, бл. п.

ІВАН ПЕТРО ПІРІГ

уроджений 26-го листопада 1913 року.

Горем прибиті:

дружина — ЗІНОВІЯ
син — РОМАН з дружиною ЛЮБОЮ і внуком АНДРІЙКОМ
Родичи: БОГДАН КОВАЛИК, ПАНЧИШИН, ГРИЦЕНКО
і ВИЖИЦЬКІ
свати — ОЛЬГА і СТЕПАН ЛУКАСЕВИЧ
Брати в Україні
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

ПАРАСТАС в неділю, 28-го грудня 1980 р., о год. 4-йй по пол. у похоронному заведенні Murray Parade Funeral Home, 601 W. Marlton Pike, Cherry Hill, N.J.
ПОХОРОН в понеділок, 29-го грудня 1980 р., о год. 10-йй ранку з церкви св. Михаїла, 675 Cooper Landing Rd., Cherry Hill, N.J. а опісля на український цвинтар св. Духа в Гамптон-бурр, Н. Й.

**Річний концерт осередку СУМА
в Чікаго**

